

ПРО ПИТАННЯ ЕКВІВАЛЕНТНОСТІ ТА АНАЛОГІЇ ПРИ ПЕРЕКЛАДІ ФРАЗЕОЛОГІЧНИХ ОДИНИЦЬ З КОРЕЙСЬКОЇ НА СЛОВ'ЯНСЬКІ МОВИ

Козловський С.

Шльонський університет (Польща)

Постановка проблеми в загальному вигляді та її зв'язок із важливими науковими чи практичними завданнями. Проблеми та питання типологічного, зіставного та порівняльного аналізу фразеологічних одиниць (далі у тексті – ФО), унаслідок надзвичайно динамічного розвитку досліджень у галузі фразеології, які спричинилися до повстання чималої кількості наукових праць дотичної цієї тематики, далі залишаються дуже актуальними і досі представляють для науковців величезний інтерес. Їхня особлива своєчасність та постійне зростання зацікавленості дослідників у галузі міжмовного перекладу ФО є зумовлене передусім невеликим вивченням, а й часом навіть практичною відсутністю досліджень, у галузі зіставного аналізу ФО певних груп мов. До таких білих плям у сучасній фразеології належить, безумовно, компаративні дослідження корейських та слов'янських ФО.

Аналіз останніх досліджень і публікацій, в яких започатковано розв'язання проблеми. Семантичні та граматичні властивості фразеологізмів були предметом досліджень Н.Ф. Алефиренко, Е.Ф. Арсентьевої, В.В. Виноградова, В.П. Жукова, М.М. Копыленко, З.Д. Попової, Н.Н. Семененко, Н.М. Шанського, А.М. Чепасової та багатьох інших лінгвістів. Проблеми перекладу ФО привертати увагу вчених: В.Д. Аракін, Є. Бартмінський, В.Г. Гак, Р.П. Зорівчак, О.В. Кунін, В.М. Мокієнко. Проблему впливу культури, традиції, звичаїв на фразеологічний фонд мови досліджували Є. Бартмінський, А. Вежбіцька, І.О. Голубовська, О.П. Левченко, Ю.Л. Мосенкіс, Л.Г. Пермяков, Н.І. Толстой та інші. Практично всі вищевказані мовознавці відзначали особливо великі труднощі пов'язані з перекладом фразеологізмів, тому що «перекладач повинен вміти самостійно розбиратися в основних питаннях теорії фразеології, вміти виділяти ФО, розкривати їхнє значення та передавати їх експресивно-стилістичні функції у перекладі» [19, 145].

Цілі статті. У статті, досліджуються труднощі, пов'язані з перекладом ФО, що належать до різних мовних груп, тобто є неспорідненими та не перебувають у жодному генетичному зв'язку (у цьому випадку, це є, з одного боку, корейська та, з іншого, українська, польська та російська мови) та пошук найкращого варіанту перекладу. Під «найкращим варіантом перекладу», вслід за словами Л.А. Булаховського, що «говорячи про фразеологізми, треба безперечно у відношеннях до прислівного і особливо до приказкового матеріалу мати на увазі, що при перекладі на іноземні мови і цей матеріал часто вимагає не передачі у точній відповідності змісту цитованого вираження, а пошуків існуючого в мові, на яку

перекладають, близького за сенсом вираження» [7, 34], розуміємо що, виходячи з завдань найкращої, тобто максимально адекватної передачі оригіналу, ФО мови-джерела повинні перекладатися ФО мови-перекладу. У пропонованій статті, були піддані аналізу ФО¹ корейської мови з компонентом 뜻 , відібрані нами зі збірника 우리말속담 [22], натомість відповідники серед досліджуваних слов'янських мов з фразеологічних словників [2; 20; 21] та словників прислів'їв та приказок [3; 15; 16; 17; 18]. Розглядається також суттєвість поняття «фразеологічна одиниця», визначаються її категорії, досліджується вплив історії, культури та географії на семантику фразеологізмів.

Виклад основного матеріалу дослідження. У межах зазначеної статті розглянемо декілька типів можливих перекладів ФО. Р.П. Зорівчак розрізняє повні еквіваленти, різноструктурні часткові еквіваленти, різнообразні часткові еквіваленти, різностильові часткові еквіваленти, різноекспресивні часткові еквіваленти та їхні комбінації [10, 60]. С. Влахов та С. Флорін виділяють фразеологічні еквіваленти, які за всіма показниками рівноцінні перекладній одиниці, вони повні й абсолютні. Між ФО не повинно бути ніяких відмінностей у відношеннях смислового змісту, стилістичної віднесеності, метафоричності і емоційно-стилістичного забарвлення, вони повинні мати приблизно однаковий компонентний склад, мати ряд однакових лексико-граматичних показників. Фразеологічні аналоги, за думкою приведених вчених, це є еквіваленти на новій метафоричній основі, де образи можуть не мати нічого спільного, однак вони справно виконують свою функцію у перекладі [8, 228-243]. Є.Ф. Арсєтьєва розділяє ФО на площині семантичного рівня (до якого залучає сигніфікативно-денотативне значення, суб'єктивно-оцінну, функціонально-стилістичну та емоційно-експресивну конотації), структурно-граматичного та компонентного рівнів виявляє наступні типи міжмовних відносин: повні еквіваленти (повна співвідносність плану вираження та плану змісту), часткова (незначні різниці у плані вираження), аналоги з приблизним збігом структурно-граматичної організації та однією однаковою лексемою в компонентному складі, аналоги з приблизним збігом структурно-граматичної організації та різним компонентним складом, аналоги з різною структурно-граматичною організацією та різним компонентним складом, безеквівалентні ФО [5, 96-120]. І.О. Голубовська, класифікуючи паремії української, російської, англійської та китайської мов, оперувала поняттями «інваріанту змісту та образної форми його втілення, що дозволили на пареміологічному мовному матеріалі продемонструвати особливості асоціативних механізмів різних колективних свідомостей» [9, 227]. Вона поділила паремії на ті, що перебувають у відношеннях повної змістової, образної та експресивно-стилістичної еквівалентності, у яких спостерігається повний збіг денотативного, сигніфікативного та експресивно-стилістичного планів, ті, які перебувають у відношеннях повної змістової, але часткової образної та експресивно-стилістичної

---

¹ У зазначеній статті під фразеологічною одиницею будемо розуміти словосполучення або речення, у якому семантична монолітність домінує над структурою роздільністю, що її складають [6, 503-504]

еквівалентності, ті, які перебувають у відношеннях часткової змістової та специфічної образно-стилістичної еквівалентності, та на безеквівалентні ФО [9, 208-228]. У зазначеній статті, ми будемо опиратися саме на модель І.О. Голубовської.

Досліджувані у межах зазначеної статті ФО з компонентом **똥**, який можна перекласти на українську мову як «гній, лайно, кал» тощо, ми вирішили поділити на семантичні групи, які представляють характер, зовнішність та долю людини.

Позитивні риси характеру індивіда в корейській мові найчастіше є виражені ФО пов'язаними із сільськими тваринами та сільським господарством взагалі.

Працьовитість зображають корейські ФО *먹은소똥눈다* [та корова дає гній, яка їла – тут і далі переклад автора], *여물 먹은 말이 똥도 싣다* [той кінь дає гній, який поїв],

тобто звертається увага, через порівняння труда з правильною переробкою їжі в травній системі, на те, що добре виконана праця приносить результати. Однак

наступна ФО корейської мови *똥 누고 밑 아니 씻은 게다* [немов скористувався туалетом, а папером не підтерся], нагадує, що кожную роботу треба довести до кінця.

Наведені ФО можна перекласти на аналізовані слов'янські мови лише частковими змістовими еквівалентами (укр.) *На Бога надійся, а сам не дармуй; Хто сіє, оре, не знає про горе; Кінець і вінець; Кінець діло хвалить;*

(польськ.) *Jak się człowiek przyłoży, to tu i Pan Bóg dołoży; Komu się nie leni, temu się zieleni; Koniec wieńczy dzieło;*

(рос.) *На бога надейся, а сам не плошай; Где хозяин ходит, там и хлеб родится; Конец – делу венец; Не дорого начало, а похвален конец; Дело без конца, что кобыла без хвоста.*

З працьовитістю тісно є пов'язана господарність, котра, у свою чергу, є зображена ФО, які представляють один із процесів обробки землі, а саме потребу удобрення.

(кор.) *겨울 새벽에 개똥줍는다* [взимку вранці збирати собачий кал], *집안을 망칠 자식은 돈*

쓰기를 똥 버리듯 한다 [дити, що не вміють господарювати, тратять гроші, мабуть

гній викидають], *집안을 일으킬 자식은 똥도 금 같이 아낀다* [дитина, яка вміє

господарювати, навіть гній зберігає як золото]. Слід тут зазначити, що аж до

сімдесятих років минулого століття корейські хлібороби удобрювали поля людськими та собачими екскрементами. Ф.Г. Кінг писав у 1911 році: «у Японії,

Кореї та Китаю гній завжди трактували як надзвичайно цінний скарб, з тієї причини, що він дійсно й скарбом був. Кожен шматок тваринного лайна, чи

людських екскрементів був збираний і використовувався для удобрення. Фекалії були так цінні, що китайські фермери переховували їх у спеціально забезпечених

умістилищах, щоб їх зберегти від крадіжки. Хороше виховання накладало обов'язок скористуватися у гостях туалетом після обіду» [1]. Дж. Камерон, зірка

британської журналістики, у шістдесятих роках, коли подорожував потягом з Пусана в Сеул, писав із жахом: «Ніколи раніш я не перебував у місці, де в такій

шкалі процвітала б торгівля людськими екскрементами» [4, 97]. У слов'янських

відповідниках можемо лише відзначити ФО, які є частковими змістовими еквівалентами корейських ФО: (укр.) *Всякі гроші хороші, та береж їх про чорний день, та про лиху годину*; (польськ.) *Oszczędnością i pracą ludzie się bogacą*; (рос.) *Бережливость спорее барышей*. Прислів'я про потрібність удобрювати землю в слов'янських мовах не затратили свого первинного характеру, та й далі вважаються актуальними: (укр.) *Гній у поле одвезеш, більше хліба привезеш; Клади гній густо – на току не буде пусто; Коли кладеш гній, то збираєш удвій*; (польськ.) *Bez gnoju rola kłep, a przy gnoju daje chleb; Gdzie gnój, tam się nie bóją; Gdzie gnoją, tam się rodzi; Kto pole gnoi, biedę się nie boi*; (рос.) *Клади навоз густо, в амбаре не будет пусто; Навоз густ, и амбар не пуст; Навоз бога обманет; На навозе и оглобля родит*.

Значно ширшим є обсяг ФО корейської мови, що представляють негативні риси характеру людини. Глузливість, основою якої є зарозумілість та відсутність критичного погляду на себе є виражена в корейській мові ФО *똥 묻은 개 계 묻은 개를 나무란다* [пес, вимазаний лайном, хулить собаку, забрудненого висівками], а саму пихатість ображає ФО *제 똥 구린 줄 모른다* [смороду від свого гівна не помічають]. Частковими образними еквівалентами для приведених вище ФО є прислів'я з компонентами *горщик* та *чавун* (укр.) *Дорікає горщик чавунові, що чорний; аж гульк – і сам у сажі*; (польськ.) *Kocioł garnkowi przygania, a sam smoli*; (рос.) *Горшок над котлом смеется*. У слов'янських мовах частковими образними еквівалентами можуть також виступати ФО, у яких стрижневе слово – тварини або рослини: (укр.) *Не бачить сова, яка сама, зате інших бачить; Не смійся, горох, ти не лучче квасолі, – розмокнеш, то й лопнеш*; (польськ.) *Ostrowidz na bliźniego, a kret na siebie samego*; (рос.) *Оглянись коза на свои рога; Посмотри сова, какая сама; Не смейся горох, не лучше бобов*. Аналогами зазначених корейських ФО можемо вважати ФО, джерелом яких є біблійний вислів (Мт 7:3) *І чого в оці брата свого ти заскалку бачиш, колоди ж у власному оці не чуєш?*

Балакучість та галасливість виявляються в корейській ФО *자질대기는 똥본오리* [галасують, як качки, що побачили гній]. У слов'янській фразеології можемо знайти лише часткові змістові еквіваленти, у яких приведені риси характеру є зображені компонентом *язик*, що є одним з основних органів мовлення. (укр.) *Порохтить язиком, наче горохом об стіну*; (польськ.) *Miele językiem jak we tłynię*; (рос.) *Вертит языком, что корова хвостом*.

Скупість у корейській мові є представлена в ФО *가늘게 먹고 가는 똥싸라* [мало поїв, кепсько випорожнився], у слов'янських мовах скупість пов'язується із зазнанням шкід та витрат (укр.) *Скупому душа дешевше гроша; Скупий, що дурний: той два рази платить, а цей два рази робить*; (польськ.) *Skąpy dwa razy traci*; (рос.) *Не жалея алтына, отдашь полтину*.

Боягузтво в усіх досліджуваних мовах є представлене симетричним протиставленням двох ситуацій, коли слабкий, використовуючи свою перевагу атакує слабкішого, та коли він, спостерігаючи сильного, утікає. (кор.) *개똥에 비하면*

호 남자요 호 남자에 비하면 개똥이라 [проти собачого лайна – добрий молодець, а проти молодця – сам собаче лайно], (укр.) *Молодець проти овець, а на молодця і сам, як вівця*; (польськ.) *W domu lew, a na wojnie tchórz*; (рос.) *Силен волк в овчарне, да слаб на псарне*. Вищеприведені ФО можемо вважати частковими образними еквівалентами корейських ФО, крім них можемо привести й часткові змістові еквіваленти: (укр.) *Хоробрий: на лежачу березу в сам верх лізе*; (польськ.) *Zuch, choć z kijem do tuch*; (рос.) *Храбер после рати, когда залез на полати*. Також лицемірність та облудність є зображені в досліджуваних мовах принципом оксиморона зі схемою вигляд людини – характер людини, який є виражений у плані красивий, але злий. На такій антитезі базуються ФО корейської мови *비단보에개똥* [собаче лайно в шовковій хустці], *겉은비단이고속은개똥이다* [назовні шовк, а всередині лайно собаче], *겉은고양도속에는똥이들어있다* [з вигляду гарний, а середина набита лайном]; *명주사루에개똥* [у шовковому мішечку – лайно]. У слов'янських мовах знаходимо часткові образні еквіваленти приведених вище корейських ФО (укр.) *З виду чоловік, а душа чортова; Очі, як зорки, а язик, як голки; Блищить, як золото, а всередині болото*; (польськ.) *Z wierzchu złoto, a w środku błoto; Urody dość, a serca tało*; (рос.) *Снаружи мил, да внутри гнил; Сверху шик, а внутри пшик; Красна ягодка, да на вкус горька*. Серед таких прислів'їв знаходяться і поради, висловлені у прямій формі: (укр.) *Не вважай на вроду, але на природу*; (рос.) *Не позирай на красоту, а на доброту*, так і аналоги, пов'язані з представленим у Біблії образом людини, що приховує погані наміри під маскою доброчесності: (Мт. 7:15) *Стережіться фальшивих пророків, що приходять до вас в одежі овечій, а всередині хижі вовки*.

Невдячність у досліджуваних мовах є виражена ФО з конструкцією акція – реакція, де відповіддю на добрий учинок є погана дія. У корейській мові *어린애들 귀에하니골에올라앉아똥싼다* [приголубив дитину, а вона паскудить на голову]; (укр.) *Ворону, хоч пшеницю годуй, а все погана буде; Гадюку, як не грій, вона все одне укусить; за мій хліб, він мене каменем*; (польськ.) *Odegrzej źmiję, potem Cię ugryzie; Kruk chowany i rani oko wydłubie; Naporj konia i człowieka, a on cię później obszczeka*; (рос.) *Вскорми змейку на свою шейку; Вскорми ворона, он тебе очи выклюет; Ты его спас от собак, а он тебе кажет кулак*. У перерахованих прикладах у ФО слов'янських мов можемо визначити дві основні картини: одна ґрунтується на первинній мотивації поведінки невдячної людини, натомість у підставу другої картини лягли образи тварин, які є наділені поганими властивостями, що є пов'язане з фольклорними та літературними традиціями і може охоплювати цілісні культурні ареали. Як зауважує М.М. Пазяк «через образи звірів і птахів народні маси висловлювали своє ставлення до світу природи, переносючи властивості людей на явища природи, тваринний світ» [13, 99]. Їхня символічна схожість в межах слов'янської мовної групи пояснюється певними географічними умовами

особливостей народного господарства чи приналежністю до християнського світу, де змії є символом вигнання з раю.

Корейський фразеологізм *안똥간에 똥 누고 안아가씨더러 밑씻겨 달라겠다* [побігти у жіночий туалет, щоб дівчата помили відхідник, після того як випорожнивсь] не знаходить однозначного тлумачення. З одного боку він виражає страшенна нахабність та відсутність сорому, але з іншого, разом із переоцінкою цінностей Ніцше та загальним переозначенням людських принципів, коли скромність вже не в ціні, може означати надзвичайну асертивність. Адже в слов'янських мовах також спостерігаємо подібне протиставлення: (укр.) *Нахабу б'ють по нюху, а не помагає, то й по вуху; Свиня тільки рило просуне, тоді вже й сама пролізе; Дим очі їсть, але не виїсть; З сорому очі не вилізуть; Нахабність – друге щастя;* (польськ.) *Dasz palec – odgryzą całą rękę; Od wstydu jeszcze nikt nie umarł; Wstyd nie dym – oczu nie wugryzie;* (рос.) *У него стыда – что на яйце волос; Наглому дай волю, он захочет и боле; Наглость — не порок, а средство продвижения; Стыд не дым, глаза не ест.*

Досить особливою та цікавою групою ФО, є фразеологізми-поради, фразеологізми-рекомендації, які віддзеркалюють психологію поведінки членів спільноти. Серед них знаходимо пораду не шкодити комусь, тому що у майбутньому зможемо потребувати його допомоги, яка виражена в усіх мовах образом колодязя, який є джерелом необхідної для життя води, та дією метою якої є його забруднення: (кор.) *다시갈지아니한다고 이우물에똥을늘까* [не паскудити в колодязь тому, що більше не залишишся на цьому місці?], (укр.) *Не плюй у криницю, бо прийдеться напитись;* (польськ.) *Nie pluź w studnię, bo się możesz kiedy z niej wody napić;* (рос.) *Не плюй в колодець, пригодится воды напитокся.* Як важливою є криниця для мешканців свідчить корейська ФО, що характеризує дурну, нерозбірливу, а через те шкідливу людину, як *우물에 말똥 쏟아 넣듯* [немов кінський гній в колодязь змітає]. Інша ФО стосується рекомендації не починати спілкуватися з поганими людьми, тому що можемо мати з цього приводу неприємності. Вона є зображена подібними ФО: (кор.) *똥을 무서워 피하냐? 더러워 피하지* [обходиш лайно, тому що перелякався чи тому, що смердить?], *개하고 똥 다투라* [будеш сваритися з псом з приводу лайна?]; (укр.) *Не чіпай гівно – не буде смердити; Стань, подивись, плюнь та одступись;* (польськ.) *Nie tykaj gówna, bo będzie śmierdzieć; Kto się dotyka smoly, zwala sobie poły;* (рос.) *Не тронь говно, вонять будет; Плюнь да отойди.* Таким чином зазначена порада є тісно пов'язана з ФО, що вказує на неможливість змінитися поганій людини *똥 새끼는 첫날부터 천리를 간다* [лайно, навіть як висохне, смердить], натомість у досліджуваних слов'янських мовах через призму персоніфікації, яка лягла в основу метафоризації ознаки, вона є представлена такими ФО (укр.) *Каплюху хоч родзинками нагодуй, то все буде каплюха; На свиню хоч сідло надінь – все конем не буде; Сова хоч під небо злетить, то все сова;* (польськ.) *Świnia zawsze świnią będzie; Małpa zawsze małpą będzie, choćby w jedwabiu; Sowa zawsze sowa będzie, chociaż na złocie usiedzie;* (рос.) *Как свинью в кафтан не ряди, она свиньей и*

останеться; Обезьяна и в золотом наряде обезьяна; Осел останеться ослом, хоть осыпь его звездами.

До ФО, що вказують на зовнішність людини належить лише фразеологізм зі значенням «швидко рости», у корейській мові вона представлена ФО *신속에똥을담고* *다닐* [гній носиш у собі?], натомість у слов'янських мовах вони мають однакову мотивацію, підставою якої є спостереження над бродінням пивних дріжджів (укр.) *Росте як на дріжджах*; (польськ.) *Rosnąć jak na drożdżach*; (рос.) *Расту как на дрожжах*.

Серед ФО, що вказують на тяжку долю людини, виділяємо ФО, які представляють невдачу, біду, голод тощо. Невдача є виражена в корейській мові такими ФО, як: *소똥에미끄러져개똥에코박을일이라* [посковзнувся на коров'ячому гної і ткнувся носом в собаче лайно]; *혼인날똥싼다* [у день весілля накласти в штани]; *새바지에똥싼다* [накласти в нові штани], яким в українській мові відповідають наступні аналогічні ФО *З дощу та під ринву*; *Полішило батькові перед смертю*; у польській *Szczęści mi się jak Cyganowi rola*; *Jak nie urok to sraczka*; та в російській мові *Везет как утопленнику*; *И денег нет и собака укусила*. Такій людині не везе в житті, вона часто поносить покарання за інших, що є представлено в ФО: (кор.) *남눈똥에주저앉는다* [сів в чуже лайно]; *똥먹은강아지는안들키고재먹던강아지가들킨다* [попадається не те цуценя, що їло лайно, а те, що їло золу]; (укр.) *Винуватий, не винуватий – а раз попався – заплатиш*; *Той винний, хто є, а хто втік, той прав*; *Синиця шкоду робить, а журавель попадається*; (польськ.) *Przy winnym i niewinnym się dostanie*; *W cudzym domu drwa rąbią, a do nas wióry lecą*; (рос.) *Один в грехе, а все в ответе*; *Кого мимо, а меня в рыло*.

Біда є зображена в досліджуваних мовах нижчеприведеними ФО: (кор.) *호박앞에똥싸먹을신세* [така доля, що хоч їси гній, загорнутий в гарбузовий лист]; (укр.) *Хоч сядь та ридай*; *Хоч до Бога реви*; *У лісі ведмідь, а в домі мачуха*; (польськ.) *Tylko siąść i płakać*; *Tylko się powiesić*; *Dla jednych szczęście matka, dla innych macocha*; (рос.) *Хоть волком вой, хоть в прорубь головой*; *Хоть караул кричи*; *Кому счастье мать, кому мачеха*. Як дається зауважити, у слов'янських мовах біда людського існування представляється ФО з часткою для більшої експресивності присудка. Крім цього характерно то, що в усіх мовах біду, хоч доля є незалежною від людини, можна викликати: (кор.) *방구가 잦으면똥싸기쉽다* [якщо часто пускати гази, накласти легко]; (укр.) *Що люди говорять, то й виговорять*; (польськ.) *Co ludzie gadają, to i wygadają*; (рос.) *Люди попусту не говорят*. З бідою нерозлучно пов'язаний і голод, котрий знаходить своє вираження в корейських ФО *가랑잎으로똥싸먹겠다* [готовий з'їсти навіть гній]; *점잖은개가똥을먹는다* [шляхетний собака, що

страждає від голоду, їсть лайно]; *하기진 강아지 물자똥에 탐빈다* [цуценья, що недоїдає, кидається на лайно]. У слов'янських фразеологізмах голод, у головному, також є представлений як чинник, що спричиняється до знику людської гідності чи здатності розумно мислити: (укр.) *Голодний вовк і вовну їсть; Голодний живіт і камінь змеле; І мудрий здуріє, як зголодіє; З голоду й собаку з'їси*; (польськ.) *Kiedy się kto przepości, nie szuka w chlebie ości; Kiedy w brzuchu pusto, w głowie groch z kapustą*; (рос.) *При пустом желудке и в голове туман*.

Корейська ФО *개똥도 약에 쓰자면 없다* [навіть собачого лайна не знайти, коли потрібно як лік] практично є прикладом безеквівалентності у перекладі на слов'янські мови. Найчастіше вона передається викликами чи сумними зауваженнями, що завжди чогось повно, а коли потрібно як раз немає. У польській мові існує особливий фразеологізм на позначення такого стану – *złościwość rzeczy martwych*, який, базуючи на персоніфікації предмета через приписання йому якостей характерних для людини, у зазначеному випадку «злостивість, злорадство», не тільки вказує на неможливість знайти потрібну річ, але й на раптову аварію знаряддя, яким треба користуватися чи на нестачу якогось матеріалу. Як бачимо, в уяві носія польської мови, речі можуть бути дуже шкідливими у своїй поведінці, а що найважливіше – саме вони завжди винні. Коли людина лежить у ванні і тут же задзвонить телефон, то він винний, а не той, хто телефонує, коли не можна знайти документа, то він є винним, а не людина, котра не пам'ятає, де його положила. Завдяки такому «захисному механізмові», людина далі може тримати до себе повагу, адже вона хоче якомога найкраще, але речі постійно шкодять та перешкоджають. Слов'янські ФО (укр.) *Невчас даєш хліба густо, коли зубів пусто*; (польськ.) *musztarda po obiedzie*; (рос.) *дорога ложка к обеду* віддають лише один відтінок корейського фразеологізму – своєчасність.

Висновки з дослідження і перспективи подальших розвідок у цьому напрямку. Опосередковано можемо дійти висновку, що в корейській мові процеси пов'язані з переробкою їжі, виділенням її залишків та самі екскременти знаходять своє вираження в чималій кількості ФО, на відміну від слов'янських мов, де зазначений компонент входить як складова частина лише до фразеологізмів пов'язаних з добривом (гній) або до фразеологізмів з вульгарним забарвленням (лайно, гівно). Велика частина корейських прислів'їв та приказок зі зазначеним компонентом є звернена до моральної суті людини, рис її характеру та зовнішності, долі людини, тобто корейські ФО відображають у предметі «똥» та процесах «똥을 싸다» і «똥을 누다» найістотніші риси, якими не є лише забрудненість чи обридливість, але й корисність. Це не дозволяє нам, через призму слов'янської культури, робити висновків а'priori, щодо значення «똥» у корейській мові, тому що, як бачимо на проаналізованому фразеологічному масиві, значення можуть бути дуже різними. Адже «у кожному прислів'ї є свій вибір образів, свої пов'язані із місцевими особливостями реалії» [14, 18], крім цього, як справедливо зауважує

Ю.Л. Мосенкіс: «не раз було підкреслено, що лексичний компонент мови пов'язаний з позамовною дійсністю (зокрема, матеріальною та духовною культурою народу) значно тісніше, ніж інші мовні рівні; лексика, як відомо, особливо чутливо реагує на всі зміни в житті народу-носія» [12, 16-17]. Це стосується також приведеного матеріалу зі слов'янських мов, де семантика, граматична будова, образність, експресивність ФО можуть збігатися, що є зумовлене спільним географічним ареалом, мовними зв'язками, культурними взаємодіями, але, з іншого боку, смисловий обсяг слова, кількість закріплених за ним переносно-образних значень варіюється від мови до мови. Ця відмінність, як ми показали на приведеному матеріалі спостерігається навіть у близькоспоріднених мовах. Як зауважила А.А. Лучик, «сучасні українська та польська мови, зберігши значною мірою спільну спадщину, набувають подекуди і суттєвих відмінностей, по-різному відбивають зміни в навколишній дійсності» [11, 34]. Завдяки такій різноманітності, проаналізовані ФО виражають не тільки універсали загальнолюдського досвіду, але також національні норми етикету, природно-наукові знання, ціннісні уявлення про буття, національне світобачення. У пропонованій статті розглядалися етнолінгвістичні аспекти у фразеологічних одиницях с компонентом « FF », підтвердилося, що у мові віддзеркалюється життя народу, національна ідентичність та зразки культури, тому вважаємо, що стаття може допомагати в проблемах порівняння мовних картин світу різних народів або може зробити внесок у створення словника стереотипів.

Література

1. King F.H. Farmers of Forty Centuries; Or, Permanent Agriculture in China, Korea, and Japan [Electronic resource] / King F.H. – Electronic data. – Mode of access: World Wide Web: gutenberg.org/ebooks/5350 (viewed on July 16, 2016)
2. Kłosińska A. Słownik frazeologiczny z Bralczykiem / A. Kłosińska, E. Sobol, A. Stankiewicz. – Warszawa: Wydawnictwo Naukowe PWN, 2008. – 590 s.
3. Masłowski W. Wielka księga przysłów polskich. / W. Masłowski, D. Masłowska. – Warszawa: Bauer-Weltbild Media, 2008. – 632 s.
4. Winiecki J. Pośpiesz się! / J. Winiecki // Polityka – 2009. – № 41. – S. 96-98.
5. Арсентьева Е.Ф. Сопоставительный анализ фразеологических единиц (на материале фразеологических единиц, семантически ориентированных на человека в английском и русском языках) / Елена Фридриховна Арсентьева. – Казань: Издательство Казанского университета, 1989. – 128 с.
6. Ахманова О.С. Словарь лингвистических терминов / Ольга Сергеевна Ахманова. – Москва: КомКнига, 2005. – 576 с.
7. Булаховский Л.А. Введение в языкознание. Ч.2. / Леонид Арсеньевич Булаховский – Москва: Учпедгиз, 1953. – 180с.
8. Влахов С. Непереводимое в переводе / Сергей Влахов, Сидер Флорин. – Москва: Высшая школа, 1986. – 416 с.

9. Голубовська І.О. Етнічні особливості мовних картин світу / Ірина Олександрівна Голубовська. – Київ: Логос, 2004. – 284 с.
10. Зорівчак Р.П. Фразеологічна одиниця як перекладознавча категорія (на матеріалі перекладів творів української мови англійською мовою) / Роксоляна Петрівна Зорівчак. – Львів: Вища школа, 1983. – 176 с.
11. Лучик А.А. Типологія відсубстантивного словотворення іменників на позначення істот в українській та польській мовах / Алла Анатоліївна Лучик // Мовознавство – 2008. – №6. – С. 34-40.
12. Мосенкіс Ю.Л. Словесний образ Кореї в українському мовопросторі / Юрій Леонідович Мосенкіс. – Київ: Видавничий дім А+С, 2007. – 184 с.
13. Пазяк М.М. Українські прислів'я та приказки. Проблеми пареміології та пареміографії / Михайло Михайлович Пазяк. – Київ: Наукова думка, 1984. – 203с.
14. Пермяков Л.Г. Пословицы и поговорки народов Востока. Систематизированное собрание изречений двухсот народов / Григорий Львович Пермяков. – Москва: Лабиринт, 2001. – 624 с.
15. Мартынова А.Н. Пословицы. Поговорки. Загадки / А.Н. Мартынова, В.В. Митрофанова. – Москва: Современник, 1986. – 510 с.
16. Прислів'я та приказки: Взаємини між людьми. / [Упоряд. М.М. Пазяк]. – Київ: Наукова думка, 1991. – 440 с.
17. Прислів'я та приказки: Людина. Родинне життя. / [Упоряд. М.М. Пазяк]. – Київ: Наукова думка, 1990. – 524 с.
18. Прислів'я та приказки: Природа. Господарська діяльність людини. / [Упоряд. М.М. Пазяк]. – Київ: Наукова думка, 1989. – 479 с.
19. Рецкер Я.И. Теория перевода и переводческая практика / Яков Иосифович Рецкер. – Москва: Международные отношения, 1974. – 216 с.
20. Словник фразеологізмів української мови / [Білоноженко В.М., Гнатюк І.С., Дятчук В.В., Неровня В.Н., Федоренко Т.О.]; відповідальний редактор В.О. Винник. – Київ: Наукова думка, 2003. – 788 с.
21. Федосов И.В. Фразеологический словарь русского языка. / И.В. Федосов, А.Н. Лапицкий. – Москва: Юнвес, 2003. – 608 с.
22. 우리말 속담4000 / 우리말속담교실 – 서울: 도원미디어, 2009. – 478쪽

Summary

In this article we examined the problem of equivalence and analogy the translation of phrasal units belonging to the languages of the different language groups. As an example illustrating the problem we compared phrasal units the Korean language with component **뜻** and the possibly ways of their translation to Ukrainian, Polish and Russian languages taking into account the semantic, structural, grammatical and composition levels.